

DOMOLJUB

Iznaja vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto (za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druga tuja država 6 K.)
— Poslatno stovilko se proračuna
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Sveski in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravništvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica —

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 13. januarja 1916.

Leto XXIX.

† Povše.

Blagor mrtvim, ki v Gospodu zaspe; njih dela
gredo za njimi. Skr. raz. 14, 13.

Po bliskovo se je širila 4. januarja zvečer po Ljubljani žalna govornica: Poslanec Povše nagloma umrl. Zjutraj še vesel, opoldne še čvrst, popoldne še mladeniško zgovoren — zvečer mrlič. Ni bilo še kmalu toliko odkritega sočutja med vsemi sloji po Ljubljani in po deželi, kakor ob smrti tega res odličnega očeta, moža, poslanca, vzornega katoličana in preskrbnega zastopnika kmečkih interesov. Če mu pišemo te vrstice, ki jih narekuje iskreno in odkritosrčno spoštovanje, storimo to v imenu slovenskega ljudstva, iz katerega je izšel tudi rajni »oče« Povše, in ki je ves zanj živel. Visoko se je povzpел na lestvi napredovanja: poznala ga je vsa Avstrija, čislal ga je cesar sam, ki ga je večkrat odlikoval — za resnične zasluge, ljubili so ga predvsem vsi, ki so pravi prijatelji kmečkega ljudstva, uvaževali so njegovo temeljito umevanje kmetijskih vprašanj cesarski ministri, — a kljub temu je ostal skromen, ponižen, preprost, ljubezniv, postrežljiv in uslužen do vsakega, ki je iskal njegove pomoči; kljub temu se je vsekar zavedal, da je kmečke korenine sin. Temu poklicu je posvetil svoje znanje, svoje moči, svoje poslanstvo, tako da bi na njegov grobni spomenik po vsej pravici lahko zapisali: Iz ljudstva — za ljudstvo.

Pokojni Frančišek Povše je bil v vsakem oziru eden najboljših mož, kar jih je rodila slovenska domovina. Rojen je bil 1. januarja 1845 v Kresnicah kot sin trdnih kmečkih staršev. Ko je dovršil v Ljubljani srednjo šolo, se je podal na visoko šolo proučevati

narodno gospodarstvo. Leta 1869 je dobil službo strokovnega učitelja na kmetijski šoli v Gorici, kjer je pozneje postal ravnatelj. Pred leti se je s skromno pokojnino vrnil v Ljubljano, ker ga je mučila vratna bolezen.

Pokojni Povše je bil res katoliški Slovenec, odličen naš somišljenik, ki je vselej in povsod in tudi javno poudarjal pa tudi kazal svojo katoliško zavest in globoko versko prepričanje.

Bil je zvest sin katoliške cerkve; stal je ob zibeli krščanskega preporeda javnega življenja na Slovenskem ter je zasebno in javno vestno izpolnjeval dolžnosti katoliškega moža. Bil je vdan sv. Očetu in svojemu škofu.

Pokojni je bil izvrsten, krščanski rodbinski oče. Njegova hiša, četudi je bila gosposki opremljena, je bila pristna slika naših kmečkih krščanskih domov. Priprosto in skromno življenje, iskrena medsebojna ljubezen, skupna molitev je oživljala Povšetov dom. Ob strani blagopokojne soproge, ki mu je nedavno umrla, in sredi svojih lepo vzgojenih otrok je iskal pokojni oddiha in razvedrila za trudapolno z marsikatero skrbjo in bridkostjo prepletano javno življenje. Doma med svojimi se je vselej pomladil, tam je bil vedno srečen.

Njegov zgled je bil res apostolski. Katoliška zavest je živevala v njem v mladeniškem plamenu. Bil je katoliškonaroden politik od svojega početka. To je pokazal pri nešteti priložnostih. Neizbrisno bo ostal

v spominu kot **predsednik naših katoliških shodov**. Tisoče je navdušila njegova beseda. Gromovito pritrjevanje mogočnih zborovanj se ni moglo polesti, kadar je Povše pozival narod, naj ostane vsikdar zvest svetim vzorom naših očetov v okrilju katoliške Cerkve.

To so bili nepozabni trenutki, ki so vtisnili pečat našemu javnemu življenju. Vsako teh zborovanj, ki jim je predsedoval naš Povše, je bilo kakor mogočno poglavje v naši kulturni in politični zgodovini.

Marljiv in delaven kot čebelica pa pokojnik ni pozabil, da človek živi za večnost. Vsak dan ob desetih, ako je bil v Ljubljani, smo ga srečavali, ko je hitel v stolnico, kjer je Bogu priporočal sebe, svoj narod in svoje delo za njegovo dobrobit.

Bil je kakor vedno vsa slovenska ljudska stranka **vnet avstrijski domoljub** v najlepšem pomenu besede in iz dna duše vdan svojemu cesarju. Vanj je stavil svoje nade za boljšo bodočnost našega naroda.

Pokojni Povše je bil od **l. 1889. deželni in od l. 1891. drž. poslanec**, marljiv kakor mravlja in vedno vsakemu svojemu volilcu na razpolago. Bil je četrstoletja podpredsednik in zadnja leta **predsednik c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani**, za katere razvoj si je pridobil neveljavih zaslug. Zadnja leta je bil skrben in delaven načelnik »Ljudske posojilnice«, vsepovsod dober, razumen in prevdaren gospodar.

Glavno nalogo svojega življenja je videl pokojnik v delu za napredek narodnega gospodarstva med Slovenci. Bil je agrarec z dušo in telesom in kot strokovnjak na tem polju je užival doma in tudi na Dunaju med državnoborski poslanci neomejeno zaupanje. Pazno oko in zdrav razum je imel za vse gospodarske potrebnosti. Pri velikih agrarnih podjetjih zadnjih let v državnem zboru je imel Povše vodilno vlogo in besedo; najodličnejša mesta so mu poslanci brez razlike strank zapupali v raznih gospodarskih odsekih. V tem oziru je bila njegova beseda zelo vplivna, in za marsikaj, kar se je zadnja leta storilo v državnem zboru za zboljšanje kmetijskih narodno-gospodarskih razmer, ima pokojnik velike zasluge. Vesel je bil zlasti uspešne akcije za povzdigo živinoreje, ki se je v zadnjih letih pod njegovim vodstvom izvršila v državnem zboru in ki je v malo letih tudi pri nas rodila veliko uspehov pri živinoreji.

Zato bo med avstrijskimi agrarci velika in občutna vrzel tam, kjer je stal pokojni Povše. Pri gospodarskem delu zlasti ga bomo težko pogrešali doma in v državnem zboru.

Povše je bil mož milega, dobrega srca; ni mogel nikogar sovražiti. V načelih neizprosen, je bil v osebnostih mehak in odjlenljiv. Zato tudi ni mogel imeti nobenega sovražnika. Koliko stotin pa je tistih, ki se je zanje potegval na merodajnih mestih! S svojo vplivno besedo je marsikateremu rojaku pomagal do boljše usode. — Tudi političnim nasprotnikom ni odrekal svoje pomoči. Kdorkoli je potreboval kake vplivne osebe, ko se je potezal za kako službo, ali za kako ugodnost — skratka: kdorkoli je bil v zadregi, pa se ni vedel kam obrniti, je slednič krenil tja v Povšetovo hišo ter brez strahu potrkal na vrata one sobe, kjer

je prebivalo to zlato srce, dobrovedoč, da ne bo zavrnen.

Njegova smrt. Od jutra do poznega večera delaven za svoj narod, je bil rajni Povše 4. januarja zvečer še v kmetijski družbi. Pet minut po šesti uri zvečer se je še jako vesel poslovil od gospodov pri »Ljudski posojilnici« in šel po Miklošičevi cesti proti domu. Okoli tri četrt na 7. uro zvečer gresta mimo Bahovčeve hiše dva uradnika. Povšeta vidita slonečnega ob stopnicah na vogalu. S slabotnim glasom ju Povše pokliče: »Gospoda, meni je slabo!« Gospoda priskočita in primeta g. poslanca, ki je pričel hropeti. Eden gospodov je hitel po zdravnika in izvoščka. Med tem je prišel vrhniški zdravnik dr. Marolt, ki ga je gospod poslanec še poznal. Rekel mu je s slabotnim glasom: »Doktor!« nato pa vedno bolj lezel skupaj in se sesedel na stopnicah. »Jezus!« bila je zadnja beseda, nato pa je zatisnil oči in plemenito srce, ki je hotelo vedno le dobro, je prenehalo biti. Pokojnika so z nekim vojaškim avtomobilom, ki je privezil mimo, peljali na dom, kamor je prihitel še dr. Gregorič, a je mogel le potrditi, da je g. poslanec mrtev. — Počivaj v miru in v Bogu Ti, ki na zemlji nisi poznal miru in pokoja!

Moka in krma.

O tiču noju pripovedujejo, da kadar ga zasledujejo sovražniki, vtakne glavo v pesek. Seveda se s tem ne skrije nevarnosti, marveč, da le še bolj gotovo prišlo, da ga ujamejo. Takemu tiču noju so podobni tisti ljudje pri nas, kateri gotovih neprijetnih reči ne marajo pripoznati in raje verjamejo vsako neumnost, katera jim daje goljufivo mnenje, da ni tako hudo, kakor kaže trda resničnost. Za dve reči nam gre zlasti, za katere bi radi, da bi naše ljudstvo gledalo nevarnosti jasno in prenišljeno v obraz in se ne dalo slepiti praznim nadam. Te dve reči sta moka za človeški živež in krma za živino. Naj povemo takoj jasno in bistro, da imamo živeža toliko v naši državi, da moremo, če ga pametno rabimo, prenesti vojni vihar — če je treba — še leto dni in še več. Lakote ne bo umiralo naše ljudstvo, četudi so mu sovražniki zaprli vse meje in pretrgali zveze naše domovine z drugim svetom skoraj popolnoma. Toda ravnotako je pa resnično, da je moka veliko veliko manj na razpolago, nego smo jo bili vajeni uživati pred vojsko ali tudi še lani, ko je bilo starih zalog v državi še silno veliko. Letina za žito je mnogo slabše izpadla, nego smo mislili in pričakovali; žito je sicer začetkom krasno kazalo, toda ko se je začelo delati zrnje, je bilo skrajno neugodno vreme in zavoljo tega se je namlatilo neprimerno manj, nego se je mislilo. Na Ogrskem so n. pr. na podlagi prvih poročil, ko je žito dozorevalo, uradno cenili pšenični pridelek na 44 milijonov kvintalov, sedaj, ko so se zaloge popisale, ko se je torej dejanski stan uradno ugotovil, se šteje ogrski pšenični pridelek na 30 milijonov kvintalov. Ogrji so nam prej zagotovili nad 10 milijonov kvintalov pšeni-

ce oziroma krušnega žita, ker so šteli, da ga toliko gotovo ostane odveč, če se odšteje to, kar ga morajo dati vojakom in kar ga potrebujejo za lastno porabo. Tega seveda ne vemo, kako strogo se je na Ogrskem preiskavalo, kakor tudi ne, kako so se posamniki preskrbeli z moko ob času, ko v tem oziru ni bilo nobenega strogega vladnega nadzorstva. Toda kregati se ne pomaga danes prav nič. Z zabavljanjem si ne preskrbimo nobenega zrna žita in nobenega grama moke; samo to vemo, da nam Ogrji prej obljubljenih 10 milijonov kvintalov krušnega žita dali ne bodo. To vedo tudi naša županstva, katerim se kupčije za moko sklenjene meseca novembra in decembra razveljavljajo in se jim denar vračuje. Upanje na koruzo tudi ni veliko vredno. Res bo prišlo oziroma je prišlo že nekaj koruze iz Bolgarije, toda Bolgarija nam tudi v rednih časih ni prodala toliko koruze, da bi se z njo dalo naši državi na mesec pomagati. Čujemo tudi o kupčijah v Romuniji, par tisoč vagonov je že menda prišlo čez mejo, toda v tem oziru moramo biti pripravljeni na dve reči, prvič na to, da bo koruze prišlo samo omejeno, za celo državo neznatno število vagonov, drugič pa, kar je prav posebno vazno, je daljni prevoz v sedanjih časih tako težaven, da vagoni ne le ne tečejo, ampak komaj, komaj kapljajo od romunske meje. S tem računajmo. Če se razmere ugodno izpremenijo, ne bo nič hudega. Na dobro se človek brž navadi. Bodimo pripravljeni, da bo moke le malo na razpolago in vsled tega se pripravimo z drugimi živili, da prehranimo sebe in svoje v tem težkem času. Sveta dolžnost vsakega izmed nas je, da z moko varčuje kar le more, in da že sedaj moki za kruh primečava večjo množino krompirja. Potrebni snovi za delavne ljudi ne bo mogla dati moka, ker je je premalo; zato jih je treba iskati drugod. Treba bo, ker tudi fižola ne bo dovolj na razpolago, dobiti potrebnih beljakovin v mesu. Prekajeno svinjsko in goveje — prav posebno počrtano goveje — meso je najboljši domačestek za kruh in mast, ki je tudi ne bo v poljubni množini mogoče dobiti. S krompirjem, zeljem, kašo, repo se ne da izhajati, če se pa teki hrani pridene nekaj mesa, zadostuje tudi za najbolj delavnega človeka.

Druga reč so krmila. Na to bodimo s popolno gotovostjo pripravljene, da bo mogoče otrobi dobiti le neznatno mero. Prej navadnih močnih krmil, n. pr. raznih tropin, sploh ni več dobiti ali pa le v silno majhni množini. Edino močno krmilo za konje in govede, o katerem smemo upati, da ga bo dovolj na razpolago, je surovi sladkor. Izkušnja uči, da se z njim dosežejo lepi uspehi, če se pravilno rabi, da se namreč živina le polgoma vadi nanj. Za prešiče ostane sedaj kot glavno močno krmilo krvno krmilo. Kri zmešana z različnimi rastlinskimi odpadki, plevami in drugimi takimi reči, se speče in potem oddaja kot krmilo. Pa tudi o tem krmilu si moramo biti svesti, da ga je le omejena množina na razpolago. Če hočemo po pravici govoriti, moramo priznati, da bo živina težje izhajala nego ljudje in da bo vsled tega živine, kakor se že sedaj kaže, ko se je zima pričela, vedno več na prodaj. To pa tudi iz-

pričuje, da je izpeljava naše misli, naj se v velikem preskrbi za prekajeno meso, mogoča in primeroma lahka.

Pregled po svetu.

O skupnosti obeh državnih polovic se je mnogo govorilo tudi v ogrskem državnem zboru. Dne 5. januarja je grof Tisza govoril o tej zadevi v zbornici. Na interpelacijo, katere nevarnosti prete madžarski samostojnosti, je odgovoril, da živi v široki javnosti med Avstrijci želja po državni skupnosti. To bi sicer ne bila nevarnost, pač pa škoda za razvoj prijateljskega razmerja med Avstrijo in Ogrsko.

Nov razpor z Ameriko je nastal vsled potopljenega parnika »Persia«. Od potnikov se je rešilo samo 59 oseb. Torpediran je bil ta poštni parnik 40 milj južno od Krete. Podmorski čoln je skušal pomagati, a pomoč je bila nemogoča, ker ni bilo možno rešilnih čolnov izpustiti v morje. Parnik se je potopil v 5 minutah. — Ameriški konzul v Adenu Mac Neely je utonil. Predsednik Združenih držav se je podal takoj v Washington, da se peča z novim položajem, ki je nastal vsled te afere.

Srbski guverner podmaršal grof Salis Seewis je došel 29. decembra v Belgrad. Istopil je pred guvernerskim poslopjem, kjer je stala častna stotinja. V palači se mu je predstavil častniški zbor in različne meščanske skupine.

Konzuli — izpuščeni. List »Giornale d' Italia« javlja iz Aten: Ententini poslaniški so obvestili grško vlado, da so zaprti konzuli izpuščeni.

Prekršitev mednarodnega prava v Solunu. »Kar je dovoljeno meni, ni dovoljeno tebi« — po tem načelu se ravnajo oblastni Angleži in Francozi. Vsedli so se v Solun in skoraj že imenujejo Grke tujce v mestu, sami se pa laste vseh pravic — ne glede na to, da je Solun na nevtralnem ozemlju. Prišel je nemški letalec in s par bombami malo vznemiril taborišče Angležev zunaj mesta. Ta pozdrav smatra Anglež kot zadosten vzrok, da aretira vse zastopnike naših zaveznih držav ter jih skupno z uradnim osobjem odvede s silo na ladjo — na široko morje. To nasilstvo bo še obžaloval in upamo, da ni daleč tisti čas. Avstrijski konzul je izjavil, ko so ga prijeli, v imenu zaveznih zastopnikov, da more tako obvestilo le sprejeti po grški oblasti in da ostane na svojem mestu, dokler se to ne zgodi. Toda general Sarrail je nato ukazal, da so vse konzule prijeli in odgnali.

Poleg zastopstev so prijeli ententarij v Solunu še okrog 1000 podanikov naših zaveznih držav. — Prijete konzule so baje že izpustili. Kje? . . .

Kralj Peter v Solunu. Kralj Peter, ki je došel v Solun, grški vladi ni ljub gost. Nastanil se je v srbskem konzulatu, ter izda v kratkem oklic na Srbe, naj ustanove sveto zvezo za oprostitev po sovražniku zasedene dežele. — Govori se, da dojde v Solun tudi črnogorski kralj.

Nova napoved vojske. Essad paša je napovedal Avstriji vojsko. Pripravlja se

skupno s Srbi za vojsko. Njegova armada šteje okrog 20.000 mož.

Zračna vojska entente. Angleški izvedenec Besbleds je došel v Pariz, da razloži francoskim oblastem nekaj načelnih točk o skupnem delovanju Francozov in Angležev v zraku. Sodi, da je dobil po 18mesečni vojni dovolj izkušenj, da napravi načrt za zračno ofenzivo na prav tako zanesljivih podlagah, kot za bojevanje na suhem in morju.

Ruski vojni minister ne mara miru. Iz Petrograda se čuje, da je vojni minister Hvostov izjavil, da bo duma sicer sklicana v začetku februarja, da pa vprašanja o živilih in draginji ne bo rešila duma, ampak vlada sama. Končno je Hvostov izjavil dobesedno: »Odločno ugovarjam proti govoricam, da je v vladnih krogih razpoloženje za mir. Vojna do konca in odločilna zmaga, v tem je vsa naša bodočnost.«

Vojna dolžnost na Angleškem. Načrt vojne dolžnosti je bil sprejet v prvem branju angleške zbornice s 403 glasovi proti 105. Pričakovali so večjo manjšino.

Kako je s Perzijo? Anglija je zahtevala v Perziji odstranitev nemškega, avstrijskega in turškega diplomatskega zastopnika in je zagrozila z ultimatom, ako ne bo Perzija prestopila na stran četverosporzuma. Ultimatum je potekel dne 25. decembra. Perzija je poslala Angleški in Rusiji naznanilo, v katerem je povedala, da ne potrebuje tujege varuštva, in je stavila svoje protizahteve v sedmih točkah. Zagotovila je nevtralnost, ako se bodejo te njene zahteve izpolnile, drugače bodo pa perzijske čete prodirale dalje. Ruski časniki pišejo, da ni nobenega dvoma več, da se Perzija nagiblje na stran Nemčije.

švetovna vojska.

Krvave bi ke v vzhodni Galiciji. — Na kupe ruskih mrličev ob naših žičnih ovirah. — vsi navali ruskin svežih čet brezuspešni. — Ruske izgube ob novoletnih napadnih znašajo zanesljivo 50 000 mož. — Črnovice trdno v naši posesti. — Na italijanskem bojišču topovski boji in ročni napadi z minami. — Pri Dolju hude praskes; itilijanski napadi ponovno stinjeni. — Bombardiranje Naborj ta. — Dogodki pred Solunom. — Črnagora od vseh platí ogrožena. — Angleži in Francozi popolnoma prepodeni z Galipolija.

VOJSKA Z RUSI.

Krvave borbe v vzhodni Galiciji so trajale neprestano vseh 14 zadnjih dni. Prve dni novega leta je priteskal Rus z vsemi silami na ozemlje pri Toporovcu. To mesto leži ob meji severovzhodno od Črnovic. Rus je onemočel, kakor prejšnje dni, osobito ob naših žičnih ovirah, kjer jih je pocepalo na stotine. Prav tako se je

godilo ruskim napadalnim četam pri mestu Okna, ki leži ob meji nekoliko bolj severno od Toporovca blizu Dnjestra; nič boljše niso izhajali pri Bučaču ob doljni Stripi. Izgube Rusov so bile tako ogromne, da so naši na nekem 10 km širokem odseku nasteli pred bojno črto 2300 ruskih mrličev. Posamezni bataljoni, ki so se podali v boj s 1000 možmi, so se vrnili s 130 možmi nazaj. — Pripomniti je, da se tu vojskujejo najboljše ruske moči.

Zmagovito so se bojevale naše čete v vzhodni Galiciji in ob bukovinski meji na vseh točkah tudi dne 4. januarja. Na besarabski bojni črti je nastopil sovražnik v prvih popoldanskih urah zopet z najmočnejšim točniškim ognjem. Napad pehote je bil zopet naperjen proti našim postojankam pri Toporovcu in ob državni meji vzhodno od Rarancza. Njegovi oddelki so se zgrudili v našem ognju pred našimi ovirami, večinoma pa že prej, in sicer z velikimi izgubami. Hrvaški in južnoogrski polki so tekmovali med seboj v vztrajnosti ob najtežavnejših razmerah. Ravno taka usoda kakor pri Toporovcu je zadela tudi ruske napade na mostno utrdbo pri Usieczku in pri Jaslovjecu.

Primeroma mirno sta minila v vzhodni Galiciji in Besarabiji dneva 5. in 6. januarja. V jutro 7. januarja pa so začeli Rusi na vsežgodaj zjutraj napadati. Prodirati so jeli turkestanski strelci in sicer na odseku severovzhodno od Bučača. Vdrli so v del naše črte, a honvedska pešpolka št. 16 in 24 sta jih v protinapadu naglo pregnala ter jih mnogo ujela.

Rusi posnemajo Italijane v — izgubah. Po zanesljivi cenitvi so v novoletnih bojih ob Stripi in besarabski meji izgubili Rusi najmanj 50.000 mož. — S svojimi napadi v smeri proti Črnovicam so hoteli prodreti; 400 topov jim je delalo pot, a carjev ukaz, da morajo Črnovice pasti do ruskega bojiča, ki je bil te dni, je ostal samo na papirju. V Moskvi so se popolnoma že vdali v »kizmet« ter govore: »Zmagati ne moremo več; gre se za to, da manj izgubimo.«

Priznanje. Ruski list »Ruskoje slovo« piše o novi ofenzivi, ki jo izvajajo skoraj sami ruski mladi novinci, glede naše bramborke: »Sovražnik žilavo drži svoje postojanke; posebno dobro mu služi nova uredba brambornih postojank in pa njegova sredstva.« Teh sredstev (mnogovrstne pekoče žične ovire) ne mara imenovati, ker bi se ruski vojaki najbrž preveč oplašili; pač pa pristavi, da razpolagajo naši s težko artiljerijo.

Okoli Črnovic. O bojih na meji Bukovine pišejo: Štiri nezavzetne obrambne črte imamo; močne so kakor skala; to je trdnjava okoli Črnovic, ki nas brani, da z zupanjem gledamo v bodočnost. Velikanske izgube, ki so jih Rusi zadobili na naši meji, niso na Ruse nič vplivale in jih niso prepričale, kako brezuspešni so njih naperi in brezkoristne ogromne žrtve. Vse naše postojanke okoli Mahale, Bude, na višinah Bojana so ponovno obsipali z ognjem svojih težkih topov, na nekaterih točkah je napadla tudi ruska pehota. Zopet brez uspeha. To je razmetavanje s streljivom, ki ga naši nasprotniki gotovo nimašo v izobilju.

Boji so se ponovili dne 7. januarja. Uračno poročilo javlja, da so se boji v vzhodni Galiciji in ob bukovinski mej dne 7. januarja zopet pričeli z vso silo in ljutostjo. Parkrat so se deli sovražnikovih napadalnih sil udri v naše brambe, a rezerve so jih v ročnem boju zopet pregnale. Pri Toporovcu in v boju ob Stripi je bilo vjetih okrog 1000 sovražnikovih vojakov, med njimi en polkovnik in 10 drugih častnikov. — Dne 8. januarja je bilo zopet bolj mirno.

VOJSKA Z ITALIJO.

Topovski boji so se zopet obnovili prve dni januarja v južnih Tirolah in na Dolomitski bojni črti. — Naborjet so Lahni obstreljevali nekaj dni s težkimi topovi. Tudi v kotlini pri Bovcu in v ozemlju Krna je delovalo sovražno topništvo.

Na Doberdobski planoti so na posemeznih delih bojne črte vsak dan praskali ročnimi granatami in minami. — Tudi 3. januarja je topništvo zivahno delovalo, ker je bilo lepše vreme; zelo ljut je bil ogenj zlasti v ozemlju Krna in pri Oslavju. — Severno od gore Sv. Mihaela so Italijani poskušali napad z ročnimi granatami, a se jim ni posrečil.

Naši letalci so 4. januarja metali bombe na vojaške zgradbe v Ali in Strignu.

Severno od Dolja so naši zasedli nek sovražni jarek (3. januarja). Za to postojanko se je razvilo dolgotrajno tekmovalje. Isti dan so bili odbiti trije laški protinapadi; drugi dan so naše čete zavrnile nov napad na ta kraj; dne 5. januarja so se krvavo izjelovili vsi poizkusi Lahov. Postojanka je ostala v naših rokah.

Na koroški fronti. Italijani so sedaj obrnili pozornost na koroško fronto, kjer je bil dolgo časa mir. Težka sovražna artiljerija je naperila zadnje dni svoje topove proti utrdbi Naborjet. Že junija in julija lani so Naborjet noč in dan brez uspeha obstreljevali. Vsi artiljerijski napadi Italijanov so se razbili ob junaštvu posadke. Ni dvoma, da bo tudi sedanji napad zadela ista usoda.

BALKAN.

Bolgarske čete. Švicarski listi poročajo, da korakajo bolgarske čete, ki so zasedle Elbassan, deloma proti Draču, deloma proti Tirani. Druga skupina je odšla iz Dibre in dosegla reko Mati, odkoder so dobre ceste čez Leš in Ivan Meduanski in Skader.

Zakopali se bodo? Francozi sodijo, da se bodo nemške in bolgarske čete pred Solunom zakopale. Tako bi nastala tam podobna fronta, kakor ob Soči. Iz Soluna bi zaenkrat ne izganjali ententarijev, toda tudi ti bi ne mogli predreti fronte pri Strumnici.

Solun nepremagljiv? Italijanski listi pišejo: Francoski general Castelnau je izjavil, da je Solun tako močno utrjen, da ga ni mogoče zavzeti. Skrbi ga le, da Solun, te nepremagljive trdnjave, avstro ogrske, nemške in bolgarske čete ne bodo napadle, sicer bi jih kot branitelj Soluna zelo toplo sprejel. Gospod Castelnau govori jako visoko. Toda visokim smrečnim vihar vrbe lomi.

Angleži in Francozi so izpreznilli Galipoli. Po hudi bitki, ki se je pripravljala tri dni, so zasedle naše in turške čete vse pred vojsko izkopane strelske jareke pri Sedilbahru in Takeburnu. Turški vojni minister poroča: »Veliki tabori sovražnikov s šotori in z vsebino se nahajajo v naših rokah. Naše topništvo je potopilo neko s četami zasedeno sovražno transportno ladjo. Ogromnega plena te nismo mogli pregledati. Sovražne izgube se cenijo zelo visoko. Neke tretje sovražno letalo, dvokrilno, vrste Farman, je padlo na tla pri Sedilbahru, ker ga je nspadlo naše povodno letalo. Sovražnik, ki je na tem bojišču skoraj pol leta nastopal z vsemi sredstvi, da nas zadeni v srce, je dosegel le velike izgube in škodo na blagu. Bil je prisiljen, da je moral bežati in je izgubil vsako upanje, za kar se moramo zahvaliti junaštvu naše armade.»

Na Crnogorskem imajo čete generala Kóvenza ugodne uspehe severno od Berana in zahodno od Rožaja. Boji med Pečjo in Plavo so bili ljuti, prav tako tudi severno od Berana in zahodno od Rožaja. —

Francozi pokopavajo padle tovariše na Galipoliju.

V ozemlju Kotorskega zaliva topniško streljanje. — Listi pišejo, da trpe Črnogorci silno lakoto in da so se hoteli že udati, a Nikita tega ni dopustil.

Uspehi proti Črnogorcem. Naši oddelki so ob prodiranju proti Beranu zopet vrgli Črnogorce z nekaterih višin in dosegli Biočo. Izborno so se držale čete, ki so morale premagati snežne vrhove. Ob Tari so bili topovski boji.

Naši topničarji se udeležujejo bojev tudi na polotoku Galipoliju. Prožili so proti Angležem najtežje možnarje. Vojni poročevalec Bittner piše: Angleži so že izvedeli, da dohajajo tudi avstrijske najmoderneje havbice in da pred njimi ne morejo držati svojih postojank; odpeljali so se zato ponoči in v megli z zahodnega obrežja. Na južnem koncu trajajo pač še boji, a tudi tja je odrinilo nekaj avstrijskih havbic, ki jim poveljuje c. in kr. stotnik Manushek. Te havbice so pričele z dobrim uspehom

na prvi božični praznik streljati na angleške ladje. Prvi dan božičnih praznikov so odrinili z zahodne na južno bojno črto tudi možnarji stotnika Barbera. Skupini združenih baterij poveljuje c. in kr. stotnik Martinek. — Naši topničarji z Galipolija so te dni poslali priarčne čestitke k novemu letu.

V Carigradu so bile velike slavnosti, ko se je izvedelo, da so Angleži in Francozi pregnani z Galipolija. Mesto je bilo razsvetljeno in bogato okrašeno z zastavami.

BOJI NA FRANCOSEM.

Boji z minami se zadnji čas ponavljajo ne le na italijanskem, marveč tudi na francoskem bojišču. S topovi so obstreljevali Francozi zlasti mesto Lens.

Zračni boj. Nemški letalci so sestrelili dva angleška aeroplana; enega je premagal posadnik Bölke, ki jih je že poprej obstrahoval šest.

BOJ ZA EGIPET.

Kje so Angleži ranjivi? Vidi se, da so Turki pravo zadeli, ko so obrnili pozor-

nost in pogled proti Sueškemu prekopu in proti Egiptu. Galipoliski polotok je docela izprazen; Angleži spravljajo sedaj s čudovito naglico čete v Egipt. Pravijo, da je ondi že 300.000 mož — večinoma Indijcev in Avstralcev.

NA MORJU.

Potopljena je: Angleška ladja »Glen-gyle«, ki je vozila iz Anglije v Vladivostok. Utonilo je veliko potnikov. Potopljena je bila med Port Saidom in Malto. — Pogreznjen je bil japonski parnik »Kenkoku Maru«, izdelan leta 1914. Posadka se je rešila.

Angleška bojna ladja Edvard VII. je zadela na mino in se je bitro potopila. Posadka je pravočasno zapustila svoje prostore.

Tedenske novice.

Pogreb rajnega poslanca Povšeta na Sv. Treh kraljev popoldne je bil tako veličasten, da Ljubljana že davno ni videla enakega. Že dolgo popred so se zbirale množice ob ulicah, kjer se je imel pomikati sprevod. Ob napovedani uri so bili vsi prostori od Kat. tiskarne pa do Povšetovegá doma natlačeno polni občinstva, ki se je večinoma uvrstilo tudi v sprevod. Na pogreb so prihiteli naši ljudski zastopniki in poslanci, da izkažejo zadnjo čast svojemu »očetu«, prijatelju in starosti. Med pogrebnimi obredi, ki jih je opravil knezoškof ljubljani. mil. g. dr. A. B. Jeglič, je bilo veliko sorodnikov, potem pa nepregledna vrsta odličnih gospodov: duhovnikov, uradnikov, profesorjev, častnikov, meščanov ter vseh slojev, zlasti tudi občinstva iz ljubljanske okolice. Na čelu sprevoda so se pomikale z žalnimi trakovi zastrite zastave raznih naših društev, potem je sledil voz poln cvetja in vencev, nato pogrebna duhovščina ter voz s krsto pokojnega poslanca, ki so bili vanj vpreženi trije pari vrancev. Pred hišo žalosti in pa ob križu pri domobranski vojašnici je pevski zbor rokodelskih pomočnikov, ki se mu je pridružilo še lepo število drugih odličnih pevcev — zapel zadnje slovo pokojniku. Večina pogrebcev je spremljala mrtvaški voz do cerkve božjega groba, kjer so t Povšeta položili v grobnico, ki si jo je bil dal sam sezidati. Počivaj v miru!

Ob grobu sta umrlemu v slovo govorila namestnik deželnega glavarja, kanonik dr. Lampe (v imenu dežele) in poslanec E. Jarc v imenu hrvatsko-slovenskega kluba.

Spominske besede našega cesarja. Dunajski župan dr. Weiskirchner je dal napraviti vojno knjigo dunajske občine, ki naj bi spominjala potomce na sedanjo svetovno vojsko. Cesar Franc Jožef I. je zapisal v to knjigo sledeči značilni rek: »Zaupam v svoje narode in prosim Vsemogočnega, da sprejme našo pravično stvar v svoje varstvo.«

Boj za kruh. Pred vsako vojno prodajalno in pekarno v Ljubljani stoji dannadan cela gruča ljudi, ki čakajo na kruh. Gneča je povsod velika in se je pripetilo že več nesreč. Dne 8. januarja so neki deklici zlomili roko. Vsakdo se boji, da ne bi prišel na vrsto. Navzoči so sicer stražniki, a s silo ne kaže nastopati. Sedaj se je razprodaja še bolj razdelila in uredila.

Leta 1915. je umrlo v Ljubljani 1132 civilnih oseb. Veliko je bilo v minulemu letu mrtvorojencev — namreč 91, in sicer v deželni bolnišnici 62, v ostalem mestu 29.

Na šmarni gori je vsako nedeljo in vsak praznik sv. maša ob pol desetih tudi v zimskem času, dokler je ondi nastanjen rusinski župnik iz Galicije.

Zvonovi. Vsled naredbe c. kr. namestništva v Gradcu morajo vse cerkve na Štajerskem oddati dve tretjini zvonov vojni upravi.

V Gorici je od 25. decembra dalje precej mirno. Tudi naši topovi so redko besedni.

Porotna sodišča ne delujejo v celem državnem ozemlju do konca l. 1916.; vlada je pa pooblaščen, da jih sme že preje

uvesti. Tako določa cesarska odredba z dne 2. januarja 1916.

Predpust traja letos od 7. januarja do 7. marca, t. j. 61 predpustnih dni. Ženini so pa na fronti!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 ³/₄ % brez kakega odbitka.

Viradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Razne novice.

Božični dar nadvojvode Evgena. Vsi častniki na jugozahodni bojni črti so prejeli od poveljnika te fronte nadvojvode Evgena kot božično darilo prstane, ki so napravljene iz kosov laških topniških krogel. Prstan nosi monogram nadvojvode in letnico 1915. Vojaki so pa dobili kot božično darilo sliko nadvojvode Evgena, in zahvalo z njegovim podpisom.

General Borojević, ki poveljuje našim četam na italijanskem bojišču, je poslal hrvatskemu banu za čestitke ob novem letu naslednjo zahvalo: Zahvaljujem se v imenu vojske Vaši prevzvišenosti za blagohotne čestitke k novemu letu. Upam, da bo leto 1916. prineslo ljudstvu blagoslov miru in kulturnega napredka. — borojević, general pehote.

Naši vojni ujetniki iz Srbije v Italiji. Rdeči križ je brzojavno obveščen iz Rima, da so prepeljali naše vojne ujetnike (častnike in vojaške) iz Srbije v Italijo in da se začasno nahajajo v karanteni na otoku Asinara. Po prestani karanteni jih pošljejo na Italijansko, kjer bodo ravnali z njimi kakor z drugimi vojnimi ujetniki. Italijanski Rdeči križ je obljubil, da pošlje seznam teh ujetnikov in da omogoči dopisovanje z njimi.

Sneženi plazovi so plašili božične dni po ozemlju, kjer stoje naši brambovci proti italijanskim usiljivcem. Zgodilo se je, da so šli vojaški reševati, pa jih je podsul nov plaz. Posreči se sicer, da jih veliko rešijo, vendar je marsikdo našel grob v snežni odeji.

V Sarajevo so se vrnili vsi prebivalci, ki so bili mesto zapustili. Vseh prebivalcev je bilo na begunstvu okrog 30.000.

Nedeljsko praznovanje. 31. decembra je bila razglašena ministrska naredba z dne 28. decembra o uredbi nedeljskega in prazniškega počitka v trgovinah. S to naredbo se vnovič uveljavljajo v zakonu z

dne 16. januarja 1895., in v vseh na podlagi tega zakona izdanih naredbah obsežene določbe o nedeljskem in prazniškem počitku v trgovinah.

Črnağora krene v naš tabor? Radi stiske in pomanjkanja prihajajo iz Črneğore obupni klici. Ni hrane, ni streliva, ni zdravniških potrebščin. Parobrodi in jadrnice, natovorjene s hrano, so ogrožene vsled naših potapljačev. Kar naenkrat čujemo, da je prišel na krmilo vlade Mijušković, ki je znan kot odkrit prijatelj Avstrije. Ali krene Črnağora na pot modre previdnosti?

Spomladi se odloči. Listi v Švici poročajo iz peresa nekega nizozemskega dopisnika, ki občuje z dvorom in diplomati, da se odloči vojska spomladi. Ofenziva Francozov, Angležev in Rusov na zahodu in na vzhodu bo merodajna, naj se odloči tako ali tako. V Haagu sodijo, da je popolnoma izključeno, da bi nas ugnali z izstradanjem.

Kako je bežal kralj Peter. O begu srbskega kralja pripoveduje njegov zdravnik dr. Simonović, ki ga je spremljal sledeče: Ko smo zapustili Prizren, se je podal kralj v avtomobilu v Ljume. Od tam je šel, spremljan od treh častnikov in štirih vojakov, od nikoğar spoznan, čez albansko gorovje. Potoval je čez gorovje Mati, kjer stanujejo katoliški albanski rodovi in prenočeval v kočah prebivalstva. Potovanje iz Ljume do Skadra je trajalo štiri dni. Kralj je le malo jezdil in so ga večinoma nosili v nosilnicah po ozkih močvirnatih stezah. Kralj je ostal v Skadru 14 dni, od koder se je čez Sv. Ivan Meduvanski podal v Drač. Iz Drača je odšel v Valono in od tam v Brindisi, kjer je ostal šest dni nepoznan pod imenom generala pl. Topole. Potovanje iz Brindisi v Solun je trajalo 36 ur. Zdravnik je izjavil, da je kraljevo zdravje dobro, čeprav je njegovo telo vsled revmatizma oslabiljeno. Kralj Peter je odločen ostati do konca vojne pri svojih vojaki.

Pomenljiv dvorni lov. Romunski kralj Ferdinand je začetkom tega tedna na svojih posestvih priredil velike dvorne love. Izredno zanimiva je sestava povabljenih gostov: Povabljeni so avstrijski poslanik grof Czernin, nemški poslanik Busche in nemški vojaški ataše polkovnik Bronsart pl. Schellendorff. Od ententinih diplomatov ni nihče povabljen. Poleg tega je na listi povabljenih tudi več romunskih politikov in visokih častnikov.

3200 ženskih uslužbenk je sedaj o vojnem času zaposlenih pri dunajski cestni železnici. 2100 je železničnih sprevodnic, 22 čuvajk, 80 jih je v delavnicah, 800 jih pa potrebujejo za sraženje vagonov.

Strahovito. Na Angleškem nadzoruje municijsko ministrstvo 2242 delavnic streliva.

Tripolitanija za Italijane izgubljena? Zadnji čas prihajajo preko Švice iz francoškega vira poročila, da so Italijani izpraznili tudi manjše kraje na obrežju Tripolitanije v severni Afriki, n. pr. Lebdo, vzhodno od glavnega mesta Tripolisa, in Tobruk v bližini egiptovske meje. Pristan. Tripolis, Benghasi in Derno drže sicer še Italijani, toda če je resnična tozadevna vest iz Carigrada, se nahaja glavni stan upornikov že v Ssuk el Džema. To je v severovzhodni

smeri le 6 km od Tripolisa oddaljena vas s palmami obraščenga pristaniškega pasu, ki v obsežnem loku obdaja glavno mesto Libije.

67.800 dijakov. Ruski listi pišejo, da je bilo doslej v rusko armado uvrščenih 67 tisoč 800 dijakov. Od teh je padlo 3700, nekaj čez 13.000 jih je bilo ranjenih.

Influenca s svojimi čestimi zli posledicami se zopet pojavlja v celi Evropi. Nihče izmed onih, ki tipe vsled nje, naj tedaj ne zanudi, skozi pa tednov zauživati »Sirolin-Roche«, ki je priznano izborno sredstvo zoper to bolezen, v vsaki lekarni na prodaj in se odlikuje tudi po svojem dobrem okusu.

Vojaške novice.

Spomin na prijatelja. Janko Šuster s Hriba pri Hinjah piše v spomin svojemu tovarišu četovodji Ivanu Jančigar iz Žužemberka, ki je padel v boju ob Drjestrju: Dragi prijatelj in tovariš! Ni Te več med nami. Pustili smo Te v daljni tujini. Padel si in izdihnil svojo blago dušo. Zadelo Te je kroglja krutega sovražnika ter Ti zadala smrtno rano. Zapela Ti je mrtvaško pesem. V daljni tujini si prelil svojo junaško kri za cesarja in domovino. Večkrat si pel:

Pomlad že prišla bo,
k' mene na svet' ne bo,
k' me bodo d'jali
v gališko zemljo.

Kakor bi že naprej slutil, se je uresničilo njegovo petje. Res, pomlad prišla bo, a Tebe, Ivan, nikjer ne bo. Z veseljem si šel v junaške vrste, ko Te je klical cesar, a prišla je bela žena in Ti nepričakovano ugrabila mlado življenje. Pač velik udarec za našo četo. Skrbel si za našo četo prav kakor skrbi dobri očka za svojo družino. Ljubili smo Te, kakor ljubijo otroci svojega dobrega očeta. Za Teboj so žalovali častniki, žalovalo je moštvo, žaloval vsakdo, kdor Te je le poznal. Pred sovražnikom si se prav junaško zadržal in navduševal tudi nas z besedami: »Hura, fantje! Le po krutem sovražniku!« In vselej smo se radi odzvali. Tudi takrat, ko si padel, je bilo enako. In ko si že ležal na tleh v krvi, si nas še vedno navduševal. Prejel bi bil za hrabrost zlato svetinjo, a Tvoja duša se je poprej preselila nad zvezde, kjer uživaš boljše plačilo za svoje junaštvo. — Naj tolaži njegovo družino zavest, da je imela moža-očeta, ki je ljubil svojo domovino.

Padel je junaške smrti za domovino na italijanskem bojišču Franc Kaplan, posestnik iz Strug pri Dobropoljah. Pokojni je bil zgleden mož. Zapušča mlado ženo, mater in dvoje nepreskrbljenih otročičev. Blag mu spomin!

Pogreša se Janez Kalan, vojak 17. pešpolka, 3. komp., 5. voj. Potrjen je bil predlanskim 2. oktobra. Pred enim letom je odšel v Galicijo, bil pri oddelku, ki se je vadil na smučeh, a se od takrat ni več oglasil. — Poizveduje sestra Marija Kalan, Križna gora štev. 11, p. Škofja Loka. — Pogreša se Jožef Korošec, desetnik pri

VI. kompaniji, 4. voj. c. kr. pešpolka št. 97. Zadnjič je pisal iz Bukovine (Feldpost 73) dne 16. julija m. l., a za tem ni o njem nobenega glasu več. Kdor bi le količkaj vedel o njem, se prosi, naj obvesti o tem Jožefa Korošec iz Barbare (Premančan) št. 165, pošta Milje pri Trstu, Istra.

V italijanskem ujetništvu se nahaja Jožef Gorsič iz Grosupljeja. Služil je pri 17. pp. ter bil pridelen telefonskemu oddelku. Boril se je deset mesecev proti Rusu, bil ujet, a je srečno ušel. Nato je bil poslan na italijansko bojišče, kjer pa ni imel sreče, da bi jo popihal, ko je bil ujet.

Umril je za ranami Franc Adamič iz Ambroža (Rob pri Vel. Laščah). Pokojni edini sin vdove Ivane je bil dober mladenič, zvesto vdan ljubljeni materi in sestram. Ranila ga je granata na srbskem bojišču. Umril je po kratkih bolečinah v bolnišnici v Ljubljani. V vojski je bil petnajst mesecev.

Srčne pozdrave in voščila za novo leto pošiljajo cenjenim bralcem »Domoljuba« branilci domovine (Lir 27): Jakob Bricej iz Bizovika pri Ljubljani, Jožef Cankar z Dobrunj, Mihael Mlekuš s Primorskega, Janko Fugina.

Srečno in veselo novo leto čitateljem in čitateljicam »Domoljuba«, »Domoljubu« pa veliko naročnikov — želijo slovenski sanitejci na italijanskem bojišču: Anton Perpar, Dobrnič; Janez Štrajnar, Velika Loka; Janez Hrovat, Žužemberk; Karlo Stiglich, Lovran; Fr. Dimčič, Preloka; J. Zakrajšek, Podhojni hrib (Rob); Jan. Virc, Peč; Janez Žgajnar, Dobropolje; Jož. Ihan, Muljava; Konrad Kolar, Središče (Štajersko).

Goričanom, zlasti duhovnikom goriškimi, vsem prijateljem in znancem na bojišču in v vojnih službah, dalje vsem bralcem »Domoljuba« in »Slovenca« vošči srečno novo leto Avgust Gorjan pri vojnem delavskem oddelku v Balázsfalva na Ogrskem.

Junaške smrti za domovino je padel dne 21. novembra 1915 na soški fronti 30-letni Martin Jafer iz Brezovice pri Ljubljani. Bil je pošten in priden fant in zvest Marijin družabnik. Škoda tem bolj zanj, ker je kazal veliko skrb za kmetijstvo, bil zelo varčen in bi postal gotovo dober gospodar, da ga ni zadelo sovražna kroglja. Zapušča žalujočo mater in tri sestre. Bil je na Oslavju začet od strela v glavo in je pokopan v Sabotinu. Počivaj mirno v domači slovenski zemlji!

V spomin mlademu junaku.

Spomladi bo leto, odkar se je poslovil Janez Pogačnik od svojih staršev na Brezovem v Kovorski fari. Odšel je na cesarjevo povelje braniti skupno domovino, če treba tudi s svojo krvjo. Prideljen 97. pešpolku je bil odposlan na severno bojišče, odkoder je pridno dopisoval svojim bližnjim sorodnikom in kjer je obhajal še svoj 18. god na dan sv. Janeza Gvalberta 12. julija 1915. Kmalu so zastala poročila. Dopisnica nekega njegovega tovariša prinese za starše in sorodnike bridko novost, da ga je 3. septembra istega leta zadelo sovražna kroglja v trebuh in mu tako neusmiljeno pretotal nit življenja. Tri mesece pozneje so dobili uradno naznanilo o njegovi smrti.

Ob reki Seret v vzhodni Galiciji počiva blagi Mlinarjev Janez, nekoliko oddaljen od svojega bratranca Antona Perne-ta, Karunovega s Povlja, ki je tudi na sličen način v cvetju svoje mladosti malo pred njim prelil svojo kri za domovino. Kakor pri prvem tako se tudi pri drugem užaljeni starši smejo tolažiti z mislijo, da je bil vili Janez še nepokvarjen, pošten in pobožen mladenič, za oni svet pripravljen, kakor bi pozneje morebiti ne bil nikoli več. Po kratkem boju in trpljenju je prejel večno plačilo. Padel je kot junak in si je zaslužil tudi med nami časten in hvaležen spomin.

Dopisi.

Iz Špitaliča pri Motniku. Dne 16. januarja, to je II. nedeljo po Sv. treh kraljih, bodo v Špitaliču slovesno blagoslovili nove orgle, ki jih je postavil priznani mojster g. Ivan Naraks iz Petrovc pri Celju. Delo je prav lepo in pravi kras za našo cerkev. Vsi prijatelji lepe glasbe od blizu in daleč, dobrodošli! Tako lepo ubranih glasov se ne sliši kmalu!

Iz Dobrnica. Obešenega so našli v zidnici v Liscu posestnika Vršnjaka iz Luže. Že preje je pogosto kazal znake slaboumnosti. — To je v minulem letu že peti slučaj nesrečne smrti. Eden je v pijanosti zmrznil, eden se je v zvoniku ubil, enega so našli v vodnjaku utopljenega, enega je drevo poškodovalo in eden se je obesil.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest.)

O. — J. C.

Bilo je pričetkom plodnih devetdesetih let, ko sem se prvič napotil v lepo Zalesje, in sicer na grad svojega velikega prijatelja, graščaka Miriča, ki me je neprestano vabil na svoje krasno posestvo vedoč, kako globoko mi bodo segli v dušo tisti slikoviti zaleški breгови s svojimi sočnimi vinogradi, tisti prijetni gaji, tiste cvetoče poljane.

Grad je slonel kakor ptičje gnezdece na vzboknjenem gričku, ki so ob njega vzhodju bile razvrščene male, preproste, a lične hišice, kakor piščeta krog koklje. Z druge strani so ga pa obkrožali solčni pašniki, bujni vinogradi, plodna polja, zelene poljane.

Vse to je z onim stoletnim, častiljivim grajskim poslopjem ustvarjalo v duši vsakega novodošlega gosta prijetno čustvo veselega razpoloženja, nenavadnega zadovoljstva, tihe sreče. Ko prideš do razgleda te prirodne krasote, vzklíkneš nehote: blagor vsem, ki trajno uživajo to zemeljsko srečo!

In ko gledaš to bajno, čarovito sliko, ko se naslajaš ob pestri raznovrstnosti božje narave in človeškega truda, ti nehote

zastane pogled ob hišici, ki se dviga na koncu vasi. Lepa je, nekam nenavadna, in zdi se, kakor bi kazila ubrano soglasje celotne slike.

Dočim se vrste druge bele hišice okrog vitke vaške cerkvice kakor pomladanski zvončki okrog teloha, je ta poslednja kakor nevesta med devojkami. Nehote te zanimlje in iščeš si s hitrimi vprašanji zadovoljiti svojo radovednost.

Pri večerji, ki sta bila nanjo povabljeni tudi dobrodušni učitelj in »gospod oče« — tako so nazivali vaščani nadvse skrbnega in ljubeznivega starčka — župnika, sem obrnil kmalu razgovor na to mikavno hišico. Začudil sem se nemalo, ko mi župnik razodene, da imenujejo vaščani to bivališče »dom prokletih«.

»Da, gospod,« reče župnik, prižigajoč si dišečo smotko, ki mu jo je ponudil postrežljivi graščak; »nekam čuden in strahoten je ta izraz, pa ima tudi precej podlage, dasi sedanje lice te skoraj gosposke »vile« tega ne priča več. Kljub temu se je pa v ljudski govorici še vedno drži to nenavadno imenovanje. Povest o tej hiši je dolga in zanimiva; jutri, če vam bo drago, me obiščite, vam bom povedal vse natančno, ker je v razburljivo zgodbo te hiše vpletено deloma tudi moje ime.«

»Na prvi pogled bi človek sodil,« pravim jaz, »da je vzrok temu imenu kako ljudsko praznoverje, kajti ljudska domišljija rada spravi v usodo človeškega življenja razburljive čarovniške bajke, ki se potem ohranijo od roda do roda.«

»Da, se zgodi,« pravi župnik; »v tem slučaju pa nima nič opraviti ne bajka, ne praznoverje. Resnična zgodba, ki vam jo jutri povem, vas bo prepričala, koliko podlage ima to nič kaj prikupljivo ime »dom prokletih«.

Tukaj vam, cenjeni bralci, zapišem, kar sem slišal o »domu prokletih«.

I.

Popoldne vročega avgustovega dne, ko se je solnce že precej nagnilo k zatonu, je korakal po ozki stezi goste hoste, ki se je razprostirala nedaleč od opisane vasi, počasi in oprezno človek pri kakih štiridesetih letih, visoke in močne postave, ostrega pogleda, z gosto brado obraščene ga obraza, v katerem so se črtale temne poteze. Držeč levo roko na svoji dvocevki, ki mu je visela preko širokega in močnega ramena, je korakal oprezno se ogibajoč vej, in se izgubljal globlje v gosto in mrtvo hosto.

V mrklem gozdu vlada tajinstvena, grobna tišina in plahi molk. Samo včasih prekine to tiho samoto poklanje suhljadi, ki se je lomila pod težkimi koraki našega neznanca; postajal je vedno opreznější, čim dalje je prodiral v gozd, obstal nekaj časa, poslušal in pogledaval okrog sebe ostro in pozorno ter vlekel na ušesa, če bi se čul odkod kak nevaren glas.

Steza, po kateri je korakal nam še nepoznani lovec, je peljala do čarovite okrogle dolinice, opasane okrog z gostim drevjem in pokrite z najpestrejšo preprogo prerezličnega gozdnega cvetja.

Ta dolinica v tisti polmeti, ki je že zavládala po gozdu, je bila tako omamna, in skrivnostna, kakor je bil tajinstven pot

našega neznanca, ki se je plazil ob robu dolinice sklonjen, ostro in napeto prezajoč okrog sebe. Po dobri uri tihotapskega in naporenega pota, ko se je nahajal na nasprotni strani steze, po kateri je prišel v dolinico, je tiho zabrliznil.

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Slika s fronte.

Vojak F. G. piše domačim o zadnji uri Jožeta Fujan:

Še-le danes sem v položaju, da Vam opišem zadnje dni in zadnje ure Vašega sina Jožeta. Jaz izprva, ko smo prišli pri stotniji skupaj, nisem poznal Vašega sina. Ali pogovor je tako nanesel, da smo se izvohali. Bili smo kar štirje iz Vodiške fare: Podgoršek iz Sela, iz Repenj Jeras, Vaš sin in jaz. Že 19. oktobra zvečer je odšel Jeras iz bojne črte; 20. zvečer jo je skupil Podgoršek na roko, a rana ni bila huda. Ta dan in že dva dni prej nas je Italijan prav obsipal z granatami in šrapneli. Mi smo imeli svoje postojanke na vrhu malega hriba. Pred našimi zavetišči je štrlelo kvišku na levi strani mnogo skal, na desni strani pa se je pričela mala ravnina, kjer se je zakopal v zemljo uprav oni oddelek, kjer je bil Jože. Ta oddelek je že 18. oktobra sovražnik tako razbil, da ni bilo tam več varnega kotička, kjer bi jo človek vsak čas lahko ne skupil. Že ta dan je podsulo Vašega sina in je ves prestrašen brez kape pritekel v prostor, kjer sem ležal jaz in še 5 do 6 drugih, ki so jo tudi pobrali iz razbitih postojank na onem koncu. Ponoči od 18. na 19. smo zopet za silo nazaj postavili zid na mestu, kjer je bil čez dan Vaš sin, a vojaki so se po bližnjih kritjih porazdelili. Tudi ta dan je Italijan zopet vse razbil, kar so naši ponoči postavili. Čez dan in še proti večeru je ostal Vaš sin v moji luknji in tam smo se med gromenjem topov pogovarjali o naših krajih, o naših zvonojih, o Šmarni gori, kdaj jo bomo zopet videli. Med tem ko smo drugi trdili, da jo bomo še videli, morda še prej nego si mislimo, je rekel Vaš sin: kakor je božja volja. Tolažil in bodril sem ga, naj si ne dela skrbi, in umiril se je. V noči od 19. na 20. so naši zopet postavili zid, ki ga je Lah že dvakrat z najtežjimi granatami razsul. Dan 20. smo pretičali v kritju; Vaš sin je bil dolgo časa pri meni. Na večer so vsi od mene zbežali, ker so krogle padale prav poleg nas in se je bilo vedno bati, da pri najmanjši izpremembi buti v naše skrivališče. Ostal sem sam v luknji z enim Nemcem, ki se tudi ni hotel več premakniti. Ker smo bili preveč izdelani in smo imeli tudi izgube, so nas zvečer drugi polki nadomestili. Mi smo se umaknili za par sto korakov nazaj, da bi bili za rezervo. Vsak je hitel, da si preskrbi kolikor možno varen kotiček za zavetje. Slučaj je nanesel, da je Vaš sin našel mesto v majhni luknji tik vhoda v rezervo in je tudi zame pripravil prostor. Bilo je sicer tako tesno, da sva se komaj obračala. Če sem hotel iti iz luknje, sem se moral plaziti po trebuhi.

Ko smo dobili menažo, je Jože malo zaspal, toda granate, ki so letele vedno nama nad glavo in padale včasih prav blizu, da je letel grušč v najino zavetje, so ga zbudile. Kadar je zahreščalo, je zatrepetal. Da ga raztremem, sem napeljal pogovor na domače znanke in povedal mi je vse, kar sem želel vedeti. Toda vedno gosteje so letele granate; grmelo je kot na sodni dan; prst, kamenje, korenine: vse je frčalo po zraku. Slednjič se je pomiril, ko je videl, da padajo granate vse le bolj na eno mesto. Pristavil je: »Kakor je božja volja, tako naj se zgodi; saj smo pripravljene.« Nekaj dni prej je bila namreč vojaška spoved in obhajilo, katero je prav ponižno in spoštljivo prejel. Tudi nam je vojaški duhoven že prej parkrat podelil vesoljno odvezo. Pripravljen je torej bil vredno. Okoli 10. ure zjutraj dne 21. 10. nas pozove naš praporščak, naj vzamemo puško in patrono ter hitimo na pomoč vojakom, ki so nas ponoči nadomestili. Molče sva vzela vsak svojo torbo za kruh, nabasala vanjo patron in v teku smo jo udrli sredi toče raznovrstnih krogel proti mestu, kjer nas je bilo treba. Vaš sin je bil par korakov za menoj. Ni še bil na svojem mestu, ko ga zadene drobec železa. Zgrudil se je. Ko sem nekaj ur pozneje sam na nogo zadet po vseh štirih plezal proti našemu zavetju, sem ga videl, kako je bled v obraz z nasmehom ležal poleg mrtvega častnika. Hudo mi je bilo in vendar sem rekel: blagor mu, kako lepa smrt! Pripravljen in brez muk je izdihnil. Le malo je bil okrvavljen obraz.

Še danes ga vidim pred seboj. Zlasti mi je pred očmi, kako je hitel delati in nositi skupaj kamenje na mesto, kjer so ga prej raznesle laške granate. Drugi so se bali iti tja; on je pa molče ubogal in šel tiho kakor ovca, dasi je bil truden, spehan ter preplašen, ker ga je dva dni preje podsulo. Sedaj spi tam v skupnem blagoslovljenem grobu junakov.

Božične jaslvice v kritju.

Anton Sojer z Viča pri Ljubljani piše, kako je praznoval sv. Božič. — Ljubi starši! Začetkom Vas vse skupaj prav lepo pozdravim. Zdrav sem, hvala Bogu, kar tudi Vam želim. Sveti večer sem obhajal prav v zadovoljnosti in veselju. Zvečer smo si v kritju sestavljali preproste jaslvice, ki so se zdele meni jako lepe. Prižgali smo precej svečic, da je bilo vse v svetlobi; potem smo zapeli cesarsko pesem in par božičnih. Nato smo skupno molili rožni venec. Vsak izmed nas se je gotovo ta večer spominjal tudi svojcev v domovini. Okrog osme ure je na več krajih igrala godba, ki je jako lepo odmevala v temno noč. Po vseh skalnatih gričih, pokritih s snegom, se je čul vrišč in petje. Zares čudno! Ko bi človek gledal te gore, bi mislil, da tu gori ne prebiva živa duša, a ta večer je bilo vse živo. Tisti, ki so bili proti, so nato počasi pospali, jaz pa sem odšel par ur na stražo. Ko sem se vrnil, sem tudi mirno zaspal in prespal sveto noč. Za drugi dan je bilo odločeno, da bo pred našim kritjem sv. maša; a žalibog je morala vsled slabega vremena izostati. Ves dan je namreč snežilo in deževalo. Namesto maše smo skupno molili rožni venec. — Bog daj,

da bi prihodnje božične praznike obhajal v ljubi domovini! Sedaj pa Vas vse skupaj še enkrat prav lepo pozdravim in Vam želim veselo in srečno novo leto, da bi ga zdravi in v veselju obhajali ter da bi se vsaj v tem letu srečno sešli. Vaš hvaležni sin.

V tolažbo svoji dragi družinici.

Tuje snežne ve poljane —
gosto s kočami sejane,
kjer odmeva vojne glas;
mrzla burja tukaj vije,
redkokdaj nam solnce sije,
redk je vesel obraz.

V kočah revščina domuje,
jok in stok povsod se čuje;
od topov zamolklji grom.
Strojne puške tu regljajo,
repetirke prasketajo,
bleda smrt ima svoj dom.

Misli moje čez dobrave
in čez bojne te planjave
v rodni dom mi pohite.
Nič ne moti jih grmenje,
ne topov ne pušk šumenje,
ne sovražne tam vrsté.

Čez polje in čez dobrave
pošljem mnoge tja pozdrave
v hišo belo sred vasi.
Moji dragi tam so zbrani,
ljubi mi obrazi znani,
tam obitelj moja si.

Mama deci tam šepeče,
solza ji v očeh leskeče:
»Ljubi Bog ga varje naj«
Z mol'kom v roki tam trepeče,
prosi vdano in goreče:
»Vrni Deva ga nazaj!«

Ljuba ženka, deca blaga,
stara mamica mi draga:
V duhu vedno sem pri vas
Sej bo vojna le minila,
midva* bova se vrnila,
Dan vesel bo ta za nas!

J. Ravnik, Jesenice.

Naši »Orli« na bojišču.

Bojišče, 6. januarja 1916.

(Oprostite, da se tudi jaz enkrat oglašim po dolgem molčanju. Najprvo Vam moram naznaniti, da sem začel redno prejemati preljubeža mi »Domoljuba« na bojno polje. Ne morem Vam popisati, kako je človek vesel, če dobi na bojišču dober slovenski časopis. Dozdeva se mi, kakor da bi me prišel prijatelj obiskat. Poštenemu slovenskemu »Orlu« kar nekaj manjka, če že več časa nič ne bere »Mladosti« ali pa »Domoljuba«. Omenim naj Vam tudi, predragi čitatelji »Domoljuba«, kako smo obhajali božične praznike na italijanskem bojišču. Pričakal sem srečno sveti večer, ki smo se ga vsi nekako veselili. Spominjali smo se, kako prijetno je bilo prejšnja leta na sveti večer; hudo mi je postalo in nekako tesno pri srcu, kajti tako velik praznik, pa človek ne more k službi božji opolnoči. Povabil sem ta večer več svojih pri-

jateljev v svojo palačo, ki je na skalnati pečini; tu smo zmolili vse tri dele rožnega venca, kakor že mnogokrat prej. Po končani molitvi smo si tudi napravili iz božičnih kartic malo jaslic. Seveda, vse to je bilo skromno; nato smo si pa še povedali par zgodbic, in tako nam je naglo čas minil. Tako smo si vsaj malenkostno poživili sveti večer. Na sveti dan in na svetega Štefana dan je pa grozno snežilo. Dela seveda ni manjkalo z odmeľavanjem snega. Najhuje je človeku na bojnih poljanah, ker ne more v cerkev, ne čuje besede božje ter ginljivega zvonjenja; vse drugo se že prestone.

Mimogrede naj še omenim, kako smo zaključili zadnji dan preteklega leta. Vsi smo z željnim srcem pričakovali novo leto 1916, kajti upamo, da nam morda ravno to leto prinese, kar si želimo vsi. Ko je napočila polnočna ura, se je hipoma razsvetlilo po vsej bojni črti z umetno svetlobo. Poleg tega so še več časa streljali iz vseh pušk v pozdrav novemu letu. Nato so se pa oglašile harmonike z več strani; seveda petja in vriskanja tudi ni zmanjkalo — do poznega jutra. Bilo je ginljivo poslušati in gledati ta prizor. V spominu mi ostane vedno. Jaz sem mislil prej, da bo tudi »Kacelmohar« enako proslavil novo leto; toda molčal je kakor kak potuhnjeneec. Naibž se nas je bal. Sicer jih na naj bo sram, ker nimajo nič korajže. Mi Slovenci smo pa vse drugačni. Vedno smo veseli ter pojemo; če je pa treba, pa tudi pokažemo, kakšne so naše pesti, kajti korajže se pri nas nikdar ne zmanjka.

Skoro bi se še pozabil zahvaliti vsem blagim dobrotnikom, ki so nas obdarili z božičnimi darili, kakor tudi vsem, ki so se nas spominjali v molitvah. V svojem in v imenu vseh tukajšnjih fantov se vsem dobrotnikom najtopleje zahvaljujem.

Sedaj pa zaenkrat končam. Ako Vam bo ljubo, se hočem večkrat kaj oglašiti. (Prosimo. Ured.)

Vas vse prijatelje, znance in čitatelje »Domoljuba« prav lepo pozdravljam.

Anton Pečkaj,
pol. lov. bat. (poprej načelnik »Orlov« v Dol. Logatcu, Kranjsko); oddelek
strojne puške.

Pozdrave pošiljajo tudi drugi moji prijatelji: desetnik Franc Trobiš; poddesetnik Franc Medved; lovec Mihael Medvešek; Ivan Bobek; Ivan Bratec, vsi s Sp. Štajerskega; Franc Jenček z Notranjskega.

Dal Bog — srečno svidenje!

Gospodarske vesti.

Prodaja moke. Ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko o določitvi prodajnih cen za nadrobno prodajo moke se glasi: Za nadrobno prodajo moke se določajo za kilogram sledeče prodajne cene: Pšenič, zdrob 88 v., pšenič, moka za peko 1 K 18 vin. Moka za kuho št. 1 en kilogram 98 vin. Moka za kuho št. 2 en kilogram 66 vin. Krušna moka 48 vin.; ržena 48 vin.

Cene petroleju. Za nadrobno prodajo določi cene politična oblast. Trgovci imajo

cene nabite v svojih prodajalnah na vidnem mestu. V Ljubljani je cena pri nadrobni prodaji določena na 60 vin. en kilogram. Prestopki se kaznujejo z denarno globo do 5000 K.

Za naše gospodinje.

Volnenih oblek ne gladi večkrat, posebno takih ne, ki so zamolke barve, ker se rado zgodi, da dobe pri glajenju madeže in »špegle«. Najbolje je, da obesiš obleko za malo časa v vlažno klet ali ob deževnem vremenu na okno. Potem se razvesi zmečkana obleka sama od sebe. Lahko zmočiš tudi tenko rjuho, jo oviješ in zagrneš v njo obleko, ali pa obesiš obleko nad vrelo čisto vodo.

Bele jope (bluze) zavij v ruto, ki je jako poplavljena; tako ne bodo pormenele čez zimo. Bele in pisane obleke se ne smejo dotikati, ko vise v omari. Napravi iz starega zagrinjala ali kaj podobnega prevleko, ki se zapne okoli bele obleke z bucikami ali z gumbi. Take prevleke so prav koristne pri vseh oblekah, posebno za svilene, ker branijo, da ne more prah do njih, kajti prah blago najbolj razjeda.

Mokre slamnike in klobuke s trakovi obesi tako, da visi vse pentljanje navzdol, dokler se ne posuši. Potem vpravljaj lepo; če je potreba, zglati. Črez zimo spravi slamnike na popirni podlogi na suhem kraju, trakove ovij okrog vrata in pripni, ali pa snemi vse doli.

Tedenska pratika.

Petek, 14. januarja: Sv. Feliks iz Nole. — Sv. Hilarij, škof.

Sobota, 15. januarja: Sv. Maver, opat. — Sv. Pavel, prvi puščavnik. († 361.)

Nedelja, 16. januarja. (2. po Razgl. Gosp.): Sv. Marcel, papež. — Sv. Bonaventura, škof. († 430.) — Sv. Izidor, puščavnik. († 389.) — V cerkvi se bere evangelij o ženitnini v Kani na Galilejskem.

Ponedeljek, 17. januarja: Sv. Anton, puščavnik. († 356.) — Sv. Sulpicij, škof.

Torek, 18. januarja: Sv. Priska, devica mučenica. († 270.) — Sv. Feliks Nollanski. († 256.)

Sreda, 19. januarja: Sv. Kanut, kralj danski. († 1086.) — Sv. Agricij, škof.

Četrtek, 20. januarja: Sv. Fabijan in Sebastijan, muč. († 288.) — Sv. Majnard, opat.

ščep dne 20. januarja ob 9. u. 19 m. — Po stoletni pratiki do 20. jan. mrklo in pusto vreme; do 24. jan. svetlo in mrzlo.

Sv. Sebastijan.

Sebastijan (Boštjan) je bil rojen v Narbonne, takratni Galiji. Blagi mladenič se je odločil za vojaški stan; vstopil je v rimsko armado ter se povzpел v kratkem času do odličnega častnika. Prideljen je bil telesni straži takratnega preganjalca krist-

* On in stric!

janov — cesarja Dioklecijana. Sv. Ambrozij je dal Sebastijanu častni naslov: »pravi služabnik Gospodov«. Ljubili so ga vsi, ki so ga poznali, kajti bil je moder in previden, strog in pravičen, zvest in odkrit v službi, mil v občevanju, svet in čist v vedenju.

Da je bil kristjan, ni bilo znano dolgo časa nikomur drugemu, kakor samo kristjanom. Prikrival je to samo zaradi tega, da bi mogel tem več koristiti. Kot visok častnik je izvedel marsikaj, kar se je hudega sklenilo v škodo kristjanom; mogel jih je pravočasno opozoriti in opomniti. Nekoč je bil papež (Kaj) sam v veliki nevarnosti. Treba ga je bilo rešiti. Pa kako? Povsod so bili vohuni, ki so pazili nanj, da bi ga prijeli in izročili poganskim sodnikom, ki so vsled cesarjevega povelja tirali kristjane pred malike ter silili k odpadcu. Sebastijan si je znal pomagati. Papeža je vzel k sebi v cesarsko palačo. Da se poglavar sv. Cerkve nahaja v hiši poganskega cesarja, to cesarskim vohunom še v sanjah ni prišlo na misel. Kot častnik cesarske straže je imel Sebastijan pravico in prost vstop v državne jetnišnice. Pogostokrat se je podal v one zapore, kjer so bili kristjani. Pogani so mislili, da samo nadzira, če so jetniki dovolj zastraženi; Sebastijan je imel pa vse drugačne namene pri teh obiskih. Prihajal je, da je kristjane tolažil, da jih je utrjeval in pripravljal za mučeniško smrt. Marsikateremu je gotovo prinesel tudi sv. popotnico, ker v časih preganjanja duhovniki niso mogli k jetnikom in tudi varno ni bilo. Dolgo časa je Sebastijan tako izkazoval kristjanom duhovna dela usmiljenja; papež ga je zaradi tega imenoval »zaščitnika Cerkve«.

Dolgo časa je bilo javnosti prikrito, da je Sebastijan — kristjan. Slednjič se mu je pa le zdelo, kakor da je strahopetnejš in da iz napačnega strahu prikriva svojo vero; zato se je sam oglasil, da je kristjan. Tudi pred sodiščem, kamor je bil poklican, je očitno priznal, da je kristjan, ki zaničuje poganske malike. Bil je obsojen na smrt. Strelci na lok so dobili nalog, da ga usmrte. Da so ga bolj mučili, so merili izpočetka tako, da so puščice švigale mimo njega; nato so ga zadevali bolj pomalem, da so mu povečali bolečine. Slednjič so ga tako zadeli, da je omedlel. Ponoči so došli kristjani, da bi ga pokopali. Ko so ga spravili na varno, je še spregledal in polagoma tudi ozdravel. — Tudi sedaj se ni bal preganjalcev in je še bolj neustrašno kazal svoje versko prepričanje. Cesar ga je dal nato s koli pobiti. Pokopali so ga v katakombah.

Sv. Sebastijana kličemo na pomoč oso-

bito kot zaščitnika ob kužnih boleznih. Kristjani so se prepričali o njegovi moči in pomoči, ko je morila kuga n. pr. v Rimu l. 680., v Milanu l. 1575., in v Lisaboni leta 1599.

To in ono.

Otroška razlaga. Mimica: »Mama, ali veste, kako se to naredi, da se bliska?« — »Otrok moj, jaz že vem; pa bi ti ne razumela, če bi ti tudi pripovedovala.« — »Pa, saj sama vem; angelci žveplenke prižigajo, pa se zasveti.«

V strelskem jarku. Jaka Zmatran se počuti v kritju prav povoljno. Kadar mu dovolijo počitek, se prav domače zlekne tja v kot, potem pa tako dreto vleče, da kar poka. Tovariši ga navadno ne motijo. Samo zadnjič enkrat ga je proti jutru, ko so Lahi že pošteno bombardirali stene nad našimi vojaki, eden izmed njih potrešel rekoč: »Jaka, nehaj že vendar smrčati, da slišim, če polentariji že streljajo!«

Drag svet. Čevljarski mojster bere v časniku med naznanili, da dobi dober svet, kako se najgotovejše iznebi miši, kdor dopsilje eno krono. Čez par dni res dobi odgovor: »Izselite se iz stanovanja v drugo.«

Ubogal je... V neki občini hočejo imeti novo občinsko pot. Pride zemljemerec in odmeri pot pa jo z velikim naporom zaznamenuje s količki. Pred odhodom gre k županu in pravi: »Tako! Zdaj pa skrbite, da kdo ne pokrade kolcev čez nedeljo.« V ponedeljek se vrne, da bi nadaljeval delo. In glej — količkov ni. Skrbni župan jih je odnesel na varno, v občinsko hišo, da jih kdo ne ukrade!

V naglici. Sodnik: »Toženi ste, da ste pri tepežu tožitelju odgriznili pol ušesa. Kaj pravite na to?« Obtoženec: »Prosim, nikar ne verjemite tega, gospod sodnik! Žane je hudoben človek; gotovo si ga je sam odgriznil, da me lažje pogubi.«

Čuden avtomat. A.: »Ali poznaš najbolj zanimivi avtomat v mestu?« B.: »Ne, kje pa je?« A.: »Pojdi pred rotovž, vrzi v prvo nadstropje kamen, pa ti pride spodaj policaj vun.«

Vprašanja in odgovori.

Iv. J. — Loka pri Zidanem mostu: Zakon o državni podpori invalidov se gla-

si: § 2. A. 1.) Invalidi dobe 60 kron na leto, ako je pridobitna sposobnost v prejšnjem poklicu zmanjšana za najmanj 20 odstotkov, toda za manj nego 50 odstotkov; 2.) 120 K na leto, ako je pridobitna sposobnost v prejšnjem poklicu zmanjšana za 50 do 100 odstotkov. 3.) 180 kron, ako je kdo popolnoma nesposoben za delo.

Pripomniti je, da mora to nesposobnost — kolikor nam znano — priznati vojaška zdravniška oblast.

M. F. — Vrhovo: Ker se cene vedno izpreminjajo, bi bilo najbolje, ako povprašate v tej zadevi vojaško preskrbovalno oblast: Etapno poveljstvo — oddelek »preskrba armade«. Trenotno nam cene niso znane.

M. D. — Podbrdo. Umobolne so iz Gorice premestili, toda ne v Ljubljano ampak v Kromeriz na Moravsko.

Kdor trpi vsled zaprt a si lahko pomaga z uporabo odvajalnega sredstva. Vsakdo pa mora vedeti, da o vrsta teh dvojnica: dražeče učinkujoča in lagodno učinkujoča. Dražeča odvajala imajo često za posledico draženje čreves in jih je tedaj zavijati le skrajno previdno. Med lagodnimi odvajali, ki ne dražijo čreves in so docela neškodljiva, zavzamejo prvo mesto Fellerjeve rabarbarske kroglice zn. »Elza-kroglice«. Vzbude tek, pospeše prabavo in jih tudi ženske in otoci radi zavijajo. Ne smeje bi manjkati v nobeni hiši, da so v slučaju potrebna takoj pri roki. — 6 skatljice pošlje na vse strani poštine prosto za 4 K 40 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elztrg št. 16 (Hrvatska). Tudi Fellerjev boljšaioči fluid iz rastlinskih esenc zn. »Elza-fluid«, izborno vtrajno zdravilo se lah-o istočasno naroči, 12 steklenic 6 kron poštine prosto. Cela kopa zahvalnih pisem dokazuje kako prijetubljen je »Elza-fluid«, zlasti kot boljšaioče sredstvo, v obvarovan e pred boleznimi, če so v slučaju prepilja, prehlada, vlage nastale kake bolečine. (— el —)

Dobre knjige.

Za sestavo dohodninske napovedi, katero je treba mes. januarja vložiti, je neobhodno potrebna knjiga: **Žun, Dohodnina.** Cena 1 K 60 v., vezano 2 K 20 vin. Lahko umljiva in s praktičnimi vzorci opremljena knjiga bo izborno služila. Olajšala bo delo in prihranila marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so namreč značne določbe glede dovoljenih odbitkov, katere mora v napovedi uveljaviti, da se mu dovolijo olajšave in zniža davčni postavek. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Alešovec: »Kako sem se jaz likal.« Povest slovenskega trpina. Trije deli 3 K 60 v. Alešovec je priznan humorist. Njegovi spisi se odlikujejo po poznanju razmer, v katerih je živel slovensko ljudstvo, in po ostri domači šali in zabavlji, ki zadene v živo, kamor je namenjena.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počufek.

Se dobi v vseh lekarnah K. 14.

Razun povesti »Kako sem se jaz likal« se še dobe: »Ljubljanske slike«, podoba ljubljanskega mesta pod drobnogledom. 1 K 80 vin., vezano 2 K 60 vin., in pa »Ne v Ameriko«. Povest. 1 K 50 vin., vezano 2 K 40 vin. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 5. januarja: 30. 81. 11. 45. 55.
Linc, 8. januarja: 2. 77. 45. 87. 90.

SKRIVALNICA.

Kje je drugi drvar?

U 150/15

8

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Logatecu je o obtožbi opravilca državnega pravdnštva kakor javnega obtožitelja zoper Franceta in Nežo Petrovič zavoljo prestopka po § 14 ces. naredbi z dne 7. avgusta 1915, št. 228 d. z. po danes dognani glavni razpravi in po predlogu obtožitelja da se uporabi zakon razsodila tako: 1) Franc Petrovič rojen 28. marca 1868 na Ravniku pristojen v Hotederšico kat. oženjen, posestnik na Ravniku vulgo Kovač. 2) Neža Petrovič rojena 31. decembra 1876 v Rovtuh kat. omožena žena prvega, sta kriva prestopka po § 14 cesarskega ukaza z dne 7. avgusta 1915 št. 228 d. z. storjenega s tem, da sta oba v prvi polovici meseca decembra 1915 na Ravniku izrabljaje izredne razmere povzročene z vojnim stanjem, kg jabolk kupljenih za 30 h prodajala po 48 h in druga tudi liter mleka po 40 h in sta tako zahtevala za neobhodno potrebne reči očitno čezmerne cene in se osodita po § 14 cit. ukaza.

Franc Petrovič na eden teden zapora in na petdeset kron denarne kazni, katera se pa v slučaju neiztirjivosti spremeni v nadaljnih pet dni zapora.

Neža Petrovič pa z uporabo § 266 k. z. na štiri dni zapora in oba po § 389 k. z. nerazdelno v povračilo stroškov kazenskega postopanja in vsak za sebe izvršitve kazni.

Ob enem se izreče, da se sodba objavi v časopisih: Slovenec, Slov. Narod in Domoljub in nabije na občinsko desko v Hotederšici.

Logatec, dne 28. decembra 1915.

Antloga.

Janez PETERNELJ, predmestje Trata 1, Škofja Loka, sprejme 77

vajenca za mizarstvo obrt.

Za domačo

semensko deteljo, proso, laneno seme in konopljo

je najboljši kupec **Franc Pogačnik**, trgovina s semeni in deželnimi pridelki v Ljubljani, Dunajska cesta 36, nasproti mitnice. 2780

Prisiljeni

vsled razmer, zlasti vsled pomanjkanja maščobnih snovi, smo primorani zvišati nadrobne cene znanega izvrstnega

Lysiform-mila

ter določamo od 1. januarja 1916 naprej ceno za kos K 1.60.

Po tej ceni je Lysiform-milo vsled svoje velikosti in kakovosti še vedno zelo poceni v primeri z drugim finim toaletnim milom.

Cena razkuževalnega sredstva **LYSIFORM** ostane začasno še nespremenjena.

Lysiform-tvornice v Ujpest
Dr. Keleti & Muranyi,
kemične tovarne.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana za gruga z neomejeno zavezo

6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, prililije, v las ri hsi nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

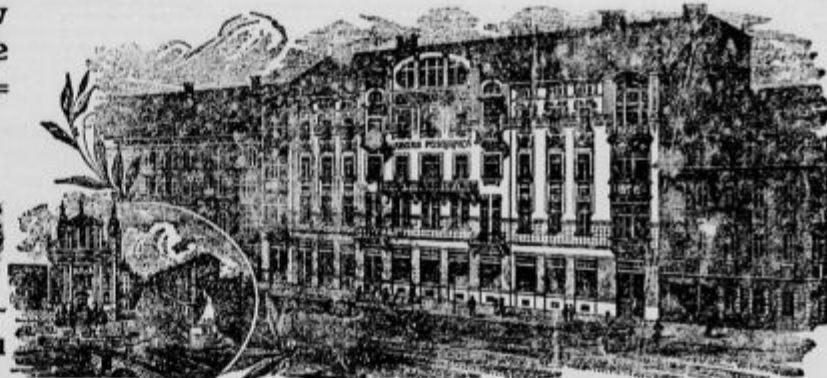
sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 ³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih **100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lasna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

- Št. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti . . . . . K 8-40
- 410 Nikel.-anker.-Roskopf ura 4-10
- 705 Ros.-opf ura, kolesje v kam-nih tekoče 5-90
- 719 Srebrna rem. ura 7-80
- 720 Srebrna cilind. rem. ura 9-70
- 1450 Bela kovinasta veržica 3-80
- nikelnasta 1-
- 916 Srebrna verižica 3-20
- 89 Double zlata verižica 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broše, obeske, zapestnice, zavrtnate verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastaj in poštnine prostega.

Rez o tija se po povzetju ali pa če se denir vnaprej pošlje. Neugajačice zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Izolovanje in največja zaloga

Kilnih pasov (bruh-bandov)

Trobušni pas od K 5. 7. do 20; kilni pasovi od K 4. 5. 6 in 8; pasovi na obo strani podv. jeme cane, pasovi za otroke od K 1-60, do 4. — Zaloga blaga iz gumija za hrbice in bolnice, gumijevke noravice in blazice. Umetne noge, roke itd. Za gosp. zdrav-nike za vsakovrstnih insiranjov. Za obilna naročila se priporoča

K. PIOTROWSKI, Ljubljana
33 Sv. Petra cesta (Levčeva hiša) št. 33.
Po konkurentnih cenah. Vprašanjem po pošti naj se prileži znanika.

Denar mečete proč

ako plačujete veliko ceno za **fine likerje**, kar morate sami pripraviti najlin. vrste z mojimi ekstrakti i stekl. ekstrakta z ugodnim navodilom za napravo 8 litr. najfinej. ruma ali „Alt-vatra“, benedikturna, cesarčice, kum-lova, megadora, čresnjeva, anan-na, maraskina, vaniljeva, punča, poroveneta, angl. grenčice, kave, kakao, šartrez, dišee perle, visnje, hud, likerja, allaša, brinjevo, jertzabinko, slivovke, konja a K 1-90; 3 stekl. K 4-50; 6 stekl. K 7-50; 12 stekl. K 13-50 franko po povzetju. Ne more se skazati Prsten je pri

JAN GROlichu, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobro in zelo gaseče si lahko vsak sam priredi z ma-limi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčni, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelc, pomerančnik, dišee perla, vianjevec. Skazati se ne more, snovi z natanč. navodilom stanejo K 4-50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dodam i povrhu.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domačo rabo. Št. 1 za steklo v oknih K 2-40. — Št. 2 za nav. močno steklo K 3-60. Št. 3 za vse vrste brušenega stekla K 5-50. — Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala K 8-.- Povzetje 35 vin. več. Za resno in solidno blago jamči

Jan Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Moj kosmetični petrolej za lase

Delavci v nastarodolopih in petro-lejskih rafinerijah, ne postanejo nikoli plesasti, dok se n' d' svoji petroleji prečelal v kosme-tikum za lase in dospeel z nim najlepše uspehe pri reukih laseh in tri ix odlanja las. Dobiva se samo v moji drožeriji v Brnu. Št. kl. steno K 1-.- i 6 steklenice K 5-50; 12 stekl. K 10-.-, Post-nina K 1-05 do K 1-15. Manj kot 2 steklenici se po pošti ne pošila.

JAN GROlich, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Framydol je sredstvo za pomla-jenje las, ki rdece, svetlo in sive lase in brade za trajno temno pobarva. i steklenica s poštnino vred K 2-35.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blea lica. Učinek je čudovit, i ste-klenica s poštnino vred K 2-15. Po-vzetje 35 v. več. Naslov za naročila:

JAN GROlich, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zraven spajalocim milom vse solčne pege, maroge, solčne opekline, ogrce, obrazno rdečico itd. in se ohrani kožo mladostno svežo in nežno. Cena K 3-15 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 9-30, 6 porcij K 15-55. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila

JAN GROlich, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Varite pivo doma

po preizkušenem navodilu. Snovi za 25 litrov piva a 90 zamaški 2 K, poštnina 84 vin.; na pet takih porcij se ena navže in i ošlje poštnine prosto. Naročite torej za več tovariliev.

JAN GROlich, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Najden denar

2570

pomenja naše najnovejše poročilo o sreč-kah, vsebujoče s ečkovo skupino šte. 5 na 50 mesečnih obrokov po samo 3 krome z glavnimi dobitki

180.000 kron.

Poročilo se pošilja brezplačno.

Sreč. ovno zastopsivo 12, Ljubljana.

Kranjska deželna poštvarnica v Ljubljani,

v. a. obč. živl. in re. br. rezo. in mest. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska nezgodna in jamsvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri fiz. enski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.— Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732.022-76 V letu 1914 se je izplačalo za-varovancom na dividendah čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Kdor numerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v listno korist obrec do geri imesovane podružnice.

Prospekti zastaj in poštnine prosto.

Sposobni zas. opniki se sprej-mejo po najugodnejšim. pogojl.

Marije Terezije cesta 12.

Žagar

se sprejme v takojšnji na-stop za žago na vodno silo, na jermena, z dvemi re-zili in krožno žago, plača akordna po dogovoru. Lesna trgovina **Ign. AZMAN-a** v **KROPI** (Go-renjsko). 70

Kmečka družina

s 3 ali 4 osebami se sprejme. — Nastop takoj. Dá se hrana in plača po dogovoru. Naslove na upravo lista pod št. 2806.

Fellerjeve tek vzbujaj-če, lagodno odvajajo-ča barbarske kroglice z znamko

„Eiza-kroglice“

donešo olaiš nje

škatl. je post. prosto 6K. Lokarnar E. V. Feller. Su-bica, Elzarg 16 (Hrvatska). Čez 1 000 zuh. posem

DOBI SE V VSEH LEBARNAH!

Herbapny-jev podfosfornato-kisli Apneno-železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preiskovan in priporočen pri- ni sirup. Odstranjuje sive, pomiljuje kašel in vzbujta slasi. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za vsortev krvi in kosti, posebno tri slabotnih otrocih. Cena steklenici K 2'20, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. Helmanova lekarna „Herbapny-jev nasl.“ (Herbapny-jev nasl.) Kaiserstrasse Nr 73-75.

V zalogi je še pri: gg. lekarnarjih v Ljubljani, Celjaku, Celju, Celovcu, Ormožu, Novem mestu, Ptaki, Sevnici, St. Vidu, Trzinu, Trzinu, Velikem in Vošperju.

VARSTVENO ZAVAROVAN. PURJODAL.

Najboljši jed sarsaparilla-izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, izja kr. e. kašor tudi soli, ter preprečuje vnetja. Povsod tam, koder se jed ali sarsaparil v izdelok redi- sije, se uporabi a z napo- vili in peslom. Lahko prevajlja lu ne moti v poklicu.

Cena steklenici K 2'20, po pošti 40 vin. več za zavitek.

DUNAJ, VII. 1,

Kaiserstrasse Nr 73-75.

izborno se je obneslo na vojake in vojaki in sploh za vsakega kot najboljše

bol oblažajoče mazanje

pri prebijanju, revmatizmu, griba, laženel, prau, vratni in bolesi v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment.

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 1 40, 2 —

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri kristni jovi“, Praga, I., Křižovcova cesta 6.

Dnevno raspošiljanje.

EODK
Vim pincami ali Va- an kurili očes, brada- vie in trde koze tekoni 2 dni s kor- mije. bje- podeliti ne odporni
IFA-BALSAM
Cena steklenice z navo- v- niti piskom K 1' —, 3 omeni K 2'50, 4 jone- kov K 4'50.
Kemeny, Anschau (Kassa), L., Ostorjovnal 12 1. Orszko.

Klverte s firmo,
- - pisarja, - -
- - račune itd - -
izvišuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

Benar a ni
dražnja je vedno večja. za- suzek pa maiben. Ako us- e- te malim trnom doma v svojem kraju cetofo 10 K na dan za užiti, postite za pop- nito v pisnu znam- ko za 10 vin. in svoi natan- con naslov na
JOSIP BATIC
Nirša Bistrice 30, Kranjska.
Opravilo je pripravno za mošče in ženske.

Kava
10% ceneje!
Ameriška štedilna kava, tepo dišča, izdatna in steklenica 5 kr. vreca za po- skunje K 12'50 post pro- ste na povzetu. Pol kila ta- me prvovrstnega tineza čaja K 2'50 tudi 50 kom. razli- lepih razglubne postite za 1 K
A. Schapira št. 473,
KOVČARJEVA ULICA 473,
TISZABOGDANY,
Ungarn.

Edno dobri in sodni stroji so samo „Gritzner“ in „Afrana“
Prednosti: krogli cen tek, biserni u- od (Pe list dij), Pouk o vze- nju in krpanju in rezalčno v liši.
Edina tovar. zaloga šivalnih strojev
Josip Peteline
Ljubljana
blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo.
Bistva varovanja.

5 vinarjev
stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati mo; glavni cenik s 4000 slikami, obsega oč bogato izbero pripravnih pred- metov za vskdanjo rabo in darila: cenik se pošle vsakomur zastonj in poštne prosto.
Piva tovarna ur JAN KONRAD,
o. in kr. dvorni za'ložnik, Brüx št. 722 (Češko).
Pristne nikeln, žepne ure po 4'20 K, 5' — K. V srebru 8'40 K, 9'50 K. Nikeln budoka 2'90 K, ure s kukavico 7'85 K, ure z nihalom 9' — K. Pišilja se po povzetju, - Neugajoče se za- menja ali denar nazaj.
572

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z ome.en.m jams.vom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Renini davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošl- **5%** ljanje denarja na razpolago brez- plačno položnice postne hraniln.ce.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, na tudi izven odsekov proti polji bno dogovorjenm odlašanjem. — Doveljujejo se ranjšeska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razlo ago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Teležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17466 deleži, ki reprezentuje o jan stvene glavnice za 6,788.340 K.

Nacelstvo:
Predsednik: Andrej Klan, pejat in stolni kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.
II. podpredsednik: Karol Polak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Forštnik, o. kr. profesor v. p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Cruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorčič, odvetniški k. odvet v Ljubljani; dr. Ivan Apeč, odvetnik v Ljubljani; P. Remec, razvalni trg. sod. v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. giban. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, od- vetnik v Ljubljani; dr. Aleš Učeničnik, prof. b. zoslova v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Upravno izorstvo:
Predsednik: Anton Eršič, o. kr. profesor in. znanst. v Ljubljani — Člani: Anton Cafež, katehet v Lju- bljani; Ivan Njehar, profesor v Ljubljani; K. Cruber, o. kr. in. rac. oficalni v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rac. revizent in posestnik v Ljubljani

ODPRI OČI PRI NAKUPU!

se glasi vpisana besedna znamka tvrdke Dr. Oetker. Kateri čas, kot sedanj je bolj potreben takih svaril, ko se danje razmere izrabljajo v ta namen, da se ponuja manjvredno blago in je gospo- dinja dostikrat primorana, kupiti manjvredno blago, ker ni boljšega na razpolago. V enem oziru pa ji ni treba sprejemati manjvrednega, ker se najboljšje izdeluje v zadostni množini, in to so pecilni praški; trditve, da ni zaloge, morejo imeti samo namen, občinstvo varati. Dr. Oetker-jevi pecilni praški so povsod na prodaj; so in ostanejo najboljši in so se tudi v minulih mesecih vojne sijajno izkazali. V lastno korist zahtevajte vedno izrecno samo pristen Dr. Oetker-jev pecilni prašek in pomislite vedno na to, da se ima ime Oetker za svoj odlično sloves zahvaliti več kot dvajsetletni izdeljavi najboljšega pecilnega praška. Torej še enkrat:

ODPRI OČI PRI NAKUPU!